

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

Nr. 20. 17. märtsil 1937. V aastakäik.

E. Kolks, 15 a.
Märjamaa

Liigiraamatukogu.

Kes see tuli?

*Kui ma vara hommikul lipsasin rabale,
nägin kaugelt külalise astuvat üle hangede,
põhja piirilt tulevat meie põllule.*

*Veli mult kohe küsima: kes see tuli,
kes see astus üle hangede, ütle, kulla veli? —
Ütle, ütle, kulla veli, oli tal rõõmune pale? —*

*Veli, mu veli, nägus ta oli, neitsi nooruke,
pale tal punetas, helge, vallatu, naerune;
tulija, keda nägin oli — ke v a d e.*

P
Ä
I
K
E
S
E
P
O
O
L
S
E
L

E. Sinisaar, 15 a., Tartu J. Tušš

GAUREAATE 2 ESIMEST

I
proosas
töoga
„Pähklil“
1233
häält

UNO KOHVER

Olen 13-aastane, sündisin Tallinnas. Kuid vaevu 1½ aastana toodi mind Tammula kaldal asuvasse väikesesse Võrru. Siin siis elangi.

Õpin keskkooli I klassis. Talvel loen palju, kirjutan päevikut ja muudki. Ei unusta ka teatrit ega suuski.

Suvel aga pühendan end loodusele. Oman kogu kodumaa liblikaist ja putukaist. Tuleval suvel kavatsen lisaks neile asuda koguma ka geoloogilistest lademeist kive ja kivindeid. Oma korjanduste täiendamiseks kavatsen matkata jalgsi Tallinnast Narva üle Kunda. Praegu õpin hoolega päevapildistamist, et matkal saaksin pildistada ilusaid maastikke ja huvitavaid kivimurde.

I
luules
töoga
„Mälestus
vanaemast“
738
häält

IMANT REBANE

Olen sündinud 23. XI 1919. a. Aakre vallas, kus mu vanemad praegugi peavad asunduskohta.

1928. a. sai minust Aakre algkooli õpilane. Et koolimaja asub kodust vaevalt poole kilomeetri kaugusel, siis oli kooliskäimine päris „lõbuasi“. Algkooli-põlvest on mulle jäänud parimad mälestused ja suur huvi kirjanduse vastu. Need harvad päevad, mil saan enesele mõne raamatu, on otse pidupäevad.

1934. a. astusin Tartu Poeglaste keskkooli ja olen sama kooli abiturient. Suvel töötan kodutalus ja talvel, kui saan vahete-vahel koju, siis suusad alla ja mägedele!

K. Saarlo
Otepää

L.

Kevad

*Päike külvas välju kullaga
ja lumi nuttis lahkumispisaraid.
Niit tervitas nurmi lilliga,
tuul pillutas põhja pilvesagaraid.
Kasepungast sai haljendav leht,
lumilagendikust lõhnav lilleaas.
Kevadvetekuues läikis luht,
igal aknal oli kevadlillevaas.*

JÄRGMINE
„ÕPILASLEHT“

ILMUB 7. APR.

SISUS:

Laureaatide pilte ja
elulugusid
Preemiasaajate
nimekiri jne.

Palju kirevaid mune ja hääd tuju —

soovib lugejale

ÕPILASLEHT

Vaese naise süda

Ungari vagajutt.

Ungari keelest J. V.

Oli kord vaene, jumalakartlik ja vaga naine. See naine läks palverännakule Neitsi Maarja juure. Ta rändas üle mägede ja läbi orgude ning tuli siis sügavasse metsa, kus äkki jõuk röövleid ta ette ilmus.

— Kuhu nüüd? küsis röövlite päälük.

— Lähen palverännakule Neitsi Maarja juure, vastas vaene naine.

— Anna raha siia! käratas röövlite päälük naisele.

— Mul ei ole raha, lausus vaene naine, ja kust saaksingi mina raha.

— Aga röövlid ei uskunud vaese naise sõnu. Nad kiskusid maha ta seljakotikese, harutasid selle lahti ning tuhnisid segi, aga raha ei leidnud nad säält tõesti mitte. Hirmsasti vihastusid siis röövlid, ja vihaselt karjus nende päälük naisele:

— Aga mida viid sa siis Neitsi Maarjale, kui sul pole raha?

— Oo jumal, ütles vaene naine alandlikult, — oma südame viin talle. Sellest tunneb Neitsi Maarja rohkem rõõmu kui rahast.

— Häa küll, vii siis talle oma süda ja *änga see Jumalaemale, — irvitas röövlite päälük ja samal hetkel lõhestas oma **vestuga vaese naise rinna, kiskus välja tema südame ja pani selle ta peopesale.

Vaene naine ei nutnud ega hädaldanud, vaid vaikselts läks ta edasi, kandes peo pääl oma südant

— ja vaata — kui ta küla piirile jõudis, hakkasid kellad ilma löömata helisema. Ning inimesed, selles imet nähes, tulid külast välja tee pääle. Ees käisid preestrid ja nende järel rahvas lippudega, lauldes pühi laule. Ja ennäe, teed mööda tuli vaene naine, kes kandis peo pääl oma südant. Ning nad ümbritsesid tema ja Neitsi Maarjale kiitust lauldes saatsid nad vaga naise kirikusse. Ja naine põlvitas maha Neitsi Maarja pildi ette ja palvetas. Armastusega vaatas Jumalaema tema pääle alla ja vaata, kui vaene naine sai lugenud oma Ave Maria, siis ei nähtud enam jälgegi haavast ta rinnast.

TOOME KA MEIE
ÜLESTOUMISE
PÜHADE OHVRIKS

ENESE HÄÄ SÜDAME

*) anna, kingi,

***) suur puss, lõikeoda.

Algaski siis see hüpe — kuldmedalile.

Kuid, oh õnnetust. Suusad ei püsinud enam rõhtsihis. Kaldusid esiti küljeli, siis taha ja ette, ning — lendasid suure kiirusega püsti lumme. Käis vali praksatus. Suusatükid mänglesid õhus nagu lumemelbed.

Kui siis oiates jalule sain, naersid teised hirmsasti.

Karla irvitas, et mina ei saavatski rõhthüpet teha. Mul olevat soe-luu keres.

Aga, armas onuke, ära sina nerra, see on vist üks hirmsamaist haigustest. Sina ehk, onuke, tead, kuidas saab ära arstida toda soe-luud? Muidu ei tea, mitmed suusad veel ära hüppan.

Tervisi ma seekord ei saada, sest kardan, et jään ise ilma!

Värđi.

H. Verev 14 a.
Aksti

V.

Kuldmedali hüpe

Tead Sa, armas onuke, et praegu käib kõikjal niisugune suusahüpete transportree. See on nüüd kaheotsaga uus sõna, aga küll Sina aru saad.

Noh, siis läksin minagi. Esiti ma ei teadnud, et hüppeid on kahejaolisi: pist- ja rõhthüpe. Pekri-Rein lasi korraka mõlemaid. See pärast kutsuti Reinu kuldmedaliks. Olin kade ja arvasin, et sooritan isegi seesuguse katse, ning saan ka kuldmedaliks.

Veronika
Palmõli
Saunaseep

on
parim
sauna
seep!

Nädala-uidiseid

Kevad murrab sisse.

Tuisk katkestas Valga-Tõrva vahelise autobuse-ühenduse alles möödunud nädala lõpul tugeva lumesaju tagajärjel. Ja nüüd pole endisest lumest pea midagi järel, vaid algab varsti porine kevadaeg.

Puhjast

saadeti Riigivanemale alkoholi vastane märgukiri, 25 seltskondliku organisatsiooni juhataste allkirjaga, milles palutakse alkoholimüügile ja tarvitamisele tõkkeid teha.

Seemnevilja

rändnäitus algab. Näitus peatub kõigis suuremais raudteejaamades. Tänavu on meil häid ja odavaid juurvilja-seemneid, mis maarahvast aina rõõmustab. Viljaseemet seevastu on vähem.

Vabadussõja

mälestussamba püstitamiseks tehakse Petseris eeltöid.

Eesti tuli 3. kohale.

Kuopios korraldatud rahvusvahelistel suusavõistlustel, mis korraldati kaitseliitlastele. Suusatatajail tuli teel lasta 200 m kauguselt 20 lasku. Võitis Soome, järgnesid Poola, Eesti, Läti.

Meie päälinn Tallinn

püüab esinduslikuma ilme poole. Koostatakse laiaulatuslikku kava, kistakse vanad majad maha ja püstitatakse uued stiilikad hoonemüarakad. Iseäranis kipub „kõrgustesse” kesklinn, kus kohati ei tunne vana Tallinnat äraagi.

Kingitus Riigivanemale.

Poolast saadeti Riigivanem K. Pätsile kunstiväärtuslik ülesvõtete album Riigivanema Truskavieces viibimisest. Teatavasti veetis Riigivanem oma puhkuse Poolas nimetatud maakohas.

Elu mahajäetud tööstushoonesse.

Endises Karlova lauavabrikus, mis seisis mahajäetuna Tartus Emajõe kaldal, käib uuesti kihav elu ja usin töö. Vabrikus töötatakse ümber Riigi Metsatööstuse palke. Tehas töötab aastas 35.000 tihumeetrit materjali ümber.

PARIM KINGITUS
PÜHIKS

on

Deklamatsioon

algkoolile

H. Jänes

E. Looga

Kirjastus

KOOL

Tartus

ME OMA SULEGA

Leida Uhdris, 15 a.
Kaagjärve.

Viimane
TALVELOBU

Kuidas väike Manni sai kodutütreks

Manni vanemad olid väga vaesed. Saades kahekse aastaseks hakkas Manni koolis käima. Koolis olid kodutütred. Mannile meeldis väga nende riietus: tumesinine seelik, hall pluus kollase rätiga ja kotkamärgiga müts.

Kodus Manni sellest siiski ei rääkinud, sest ta teadis, et vanematel pole jõudu vormi muretseda. Koolis Manni usaldas oma igatsuse oma paremale sõbrale Helgale. Helga rääkis sellest õpetajale, kes oli ka rühmavanem. Õpetaja kutsus Manni enda juure ja ütles: „Armas Manni, kodutütar võib olla ka vormita, vorm üksi ei tähenda midagi, kui me hingeliselt pole kodutütred!“ Manni töötas olla hingelisem kodutütar, ja ta ongi seda.

V. Umbrella, Nõo J. Pliats

V. Nerer
Tartu

Siimu unistuste riik

Kord nägi pisike Siimu unes imelist riiki, mis asus saarel ja mille elanikud olid ainult lapsed, noored poisid ja tüdrukud. Selle riigi nimi oli K u k u m a a. Rahvas sellel saarel oli rõõmus ja töökas ja armastas väga oma saart ja riiki. Kõik käsitöölised, põllumehed, kaupmehed, ametnikud, kalurid, lihttöölised, arhitektid, tehnikud, kunstnikud, kirjanikud ja luuletajad olid ainult noored. Isegi sõjavägi ei puudunud sääl. Seda riiki valitses rahva poolt valitud vanem.

Saarel ilmus ka ajaleht, mis tõi ülevaateid ja teateid saare elust ja sündmustest.

Väike Siimu oli nii vaimustunud sellest riigist, et ta ei saanud üldse muust mõelda kui ainult sellest riigist.

See oli midagi suurt, midagi võluvast. Ta otsis, küsis selle saare järele, aga ei leidnud, sest saart polnud üldse olemas. Ja väike Siimu oli nii kurb, nii kurb...

A. mu oli nii kurb, nii kurb... Aga kord leidis Siimu ometi midagi, mis sarnles väga sellele saarele ja riigile.

Ja see oli „Õpilasleht“. Terve K u k u m a a peitus temale selles lehes.

E. Ehrlich, 12. a.
Paistu

„Neelu“ kott

Kui meie isa-isad higistasid veel mõisa-põllul, oli minu vana-vanaisa laps haigeks. Et mitte haiget last üksi koju jätta, käskis ta naabri Andresel enese asemel rehe juure minna. Andres läks.

Öösel viis mees kotiga rukist liiva-auku, et säält järgmisel ööl hobusega koju viia.

Hommikul tulnud härra ning küsinud Andreselt: „Noh, kuidas sinu rehepapi amet meeldima?“ — „Hästi, hästi, härrakene,“ vastanud Andres. „Ega sinu öösi vargad pole käinud?“ pinnis härra edasi.

Järg lk. 4

V. Härmik, 13 a.
Misso

Kevadelaul

Kui vabanevad järve veed,
ja sõidu lõpetavad reed.
Kui peremees end kohendab,
ja kevadele valmistab —

Siis linnud meile tulevad,
meil' kevadlaule laulavad,
ja siis, kui rõõmsaks läheb rind,
siis kevad hüüab mind ja sind.

Kirjavastused

E. Sinissaar Vaade aknast, H. Sepp Suusatamas, Ristsed, Sotlane, Ellen R. Talvine õhtu, Öine muinasjutt, Koht, kus alati on vaikne, Vaikne öö, Veel armsana, E. Ehrlich Värdi kiri, Toidule ruumi, Eestile, T. Ollek Rannik, I. Sibrits Uued suusad, Kooli-Jussid, Aike, Kevade, Öhturahu, Uisutamas, Kännu-Karla Poks, Hundipass, Pühade ootel, Leida P. Eesti kosu, Leida U. Aastapäjad, Talvel, L. Tamm Pühade jänes, E. Moldov Lendav propeller, Mälestusi Aa laagrist, F. Veider Tont, R. Haav Mu kodumaa, A. Kõrts Juhtumusd reega, Kikkhabe Poiste sõda, K. Vaide Pühendus Eestile, Mu kodu, E. Rein-salu Sügis, E. Ligene Sügistorm, V. Sarapik Värdi kiri, Ida R. Kodumaa, L. Sarapik Meri, A. Tirusson Talve öö, Helmi T. Lugu hundist, E. Kirss Haldja jälgedes, K. Sinissaar Eesti pojale — ei!

E. Sinissaar Maantee, Männimets, H. Sepp Väikekaupmees tellib, M. Tsäko Elektri-kell, Lennuk, Ellen R. Kas elada, Olge karsked, T. Ollek Veskid, Teekäänakul, I. Sibrits Noored kotkad, K. Palli Nurjunud kalapüük, Ellen L. Laagripäevilt, A. Tevan Kotkas, Leida U. Kodutütardele, I. Ives Pisuhänd, E. Moldov Külalised akna taga, Hiu kallas, F. Veider Kiusaja, R. Haav Talveõhtu kummitus, Tuisupoiss Linnupesa, Vibupüssid, A. Kõrts Meie karjapoiss, Jellinek Sõda, Kikkhabe Spikker, Varandus, H. Mosin Koogipriit — ja!

Jälle pisut arveid: Käsikirjadega ikka. Saadetakse 5—6 tööd, ühte vihku kirjutatult, sageli isegi ülesannete lahendustega segi ja siis kuhugi alla äärele on kirjutatud nimi. Mõnel on veel ligilisatud paberitükikene nimega. Aga iga töö on omaette tervik, ilmub eri numbris või jääb üldse ilmutamata. Otsi siis nüüd nimesid. Ja nii jäävad nimed ilmutamata ning pahandust on palju. Sellepärast: 1) iga töö eri lehele, 2) iga tööle pääle nimi, vanus, elukoht, aadress, tellimise number ja töö liik. Kui on nime suhtes erisoove, (mõni soovib kirjavastustes eitaval — eri, jaa-taval juhul eri ja ilmutisel er nime), siis asetame need samuti igale tööle. Ja kui saadetakse ainult võistlustöid, siis adreseeitagu need Ed. Tasa Nõo — saab ennem kirjavastuseid. Kiri on korras, teeme seda ka tööde väljumise ja süsteemiga.

K. Vaide palub ostust kirjalikult, ei saavat aru kirjavastuseist. Need tööd, mille loetelu lõpul on EI, ei ilmu; tööd, mille järel on JA, on tunnistatud ilmutiskõlvulisteks ja ilmuvad nagu ruum võimaldab.

E. Moldov pärib palju marke tuleb panna käsikirjale. Seda ütlevad postkontoris postitaksid.

Kõik kohaletulnud loominguvõistlusel, kellele teatatud, pole seni veel oma elulugu ja fotot saatnud — palume kiiremini!

ED.

LAUREAATE

Soome keele kursus

Kes nad on?

Täna toome luule hinde tulemused:

- 1) Männimäe, Mälestus vanaemast 738
- 2) S. Bauman, 1. detsembriks 612
- 3) O. Amon, Me vabadus ei kao 549
- 4) E. Noorkukk, Maa väike 396
- 5) S. Bauman, Kaluri surm 306
- 6) K. Saarlo, Mälestus 225
- 7) O. Amon, Jõuluõhtu kodukambris 223
- 8) Männimäe, Vanemate ootel 198
- 9) I. Helmeste, Hommik 189
- 10) Männimäe, Mu ema 180
- 11) V. Süvalo, Talvine merirand 162
- 12) I. Helmeste, Laadal 135
- 13) S. Bauman, Rõõm... 135
- 14) Männimäe, Koidu ajal... 117
- 15) S. Bauman, Kamina ääres 106
- 16) E. Rõžov, Mis mul armas 106
- 17) O. Amon, Kui tuli külm 99
- 18) O. Amon, Meil on suusatada tore... 99
- 19) Ahasveerus, Laevahukk 91
- 20) L. K., Jõulu ootel 90
- 21) A. Randvere, Mets talvel 72
- 22) Männimäe, Esimene lumi 72
- 23) O. Amon, Jõuline noorus 71
- 24) S. Bauman, Talveigatsus 70
- 25) S. Bauman, Talvehommik 63
- 26) T. Kont, Päevakäik 57
- 27) Männimäe, Öö talvel 55
- 28) K. Saarman, Talvehommik 54
- 29) O. Amon, Meie 54
- 30) P. Kuum, Sügis 53
- 31) E. Ott, Talveõhtu 45
- 32) S. Bauman, Lund sajab 38
- 33) Ahasveerus, Pühakojas 30
- 34) Ahasveerus, Sõit tuules 28
- 35) O. Amon, Matkuri rännulaul 26
- 36) V. Ermel, Soov 18

„Neelu“ kott

Andres muidugi vastas eitavalt. „Sinu tuleb täna louna ajal moisa,“ lausus härra, ning läks oma teed.

Andrese nahk kibeles seljas — ega mõisa kutsumine kunagi hääd tähenda.

Läsksi siis lõuna ajal mõisa härra ette, see käskis aga tal talli juure minna. Nüüd teadis Andres, et asi on hapu, rukkivargus oli siiski välja tulnud, ja härra kamandas talle „25 anda“. Karistuse ajal härra kogu aeg seletas: „Neelu kott, neelu kott, neelu kott“ jne. Andres mõtles, et mis pagana „neelu“ kott. Ei Andres saanud aru, mis see „neelu“ kott tähendab. Kui 25

Putimme.¹

Puti oli juoksijatamman² varsa, jonka³ veljeni⁴ ja minä saimme enoltamme⁵ lahjaksi⁶. Viikon⁷ vanha se vasta⁸ oli, kun⁹ se meille tuotiin¹⁰, hontelosäärinen¹¹, tupsuhäntäinen¹², lyhytharjainen¹³, kesy¹⁴ elukka¹⁵.

Ihmettelette¹⁶ kai¹⁷ sitä¹⁸, että¹⁹ varsa niin nourena²⁰ emästänsä²¹ eroitettiin²². Säälittihän²³ sitä ottaa²⁴, sillä²⁵ viikon vanha hevosen²⁶ lapsi tarvitsee vielä²⁷ emänsä hoitoa²⁸. Tämän²⁹ varsan äiti³⁰ ei imetänyt poikaansa³¹, ja lapselle ruvettiin³² antamaan³³ tuttia³⁴.

Enoni³⁵ ei kuitenkaan³⁶ varsasta välittänyt³⁷, vaan³⁸ sanoi³⁹ meille, sisarensa⁴⁰ pojille⁴¹:

„Tulkaa⁴² nyt⁴³ meille, niin saatte hevosen.“

Me toimme⁴⁴ varsan ja ryhdimme⁴⁵ sitä tutilla⁴⁶ ruokkimaan⁴⁷. Korkein⁴⁸ sallittu⁴⁹ määrä⁵⁰ oli vii-

si litraa⁵¹ päivässä⁵², mutta⁵³ varsa joi⁵⁴ kymmenenkin⁵⁵ litraa.

(Järgneb.)

1 meie Pudi, 2 traavelmära, 3 kelle, 4 minu vend, 5 oma onult, 6 kingituseks, 7 nädal(a), 8 alles, vast, 9 kui, 10 toodi, 11 peenesääreline, 12 tuttissabaline, 13 lühikese lakaga, 14 taltus, 15 koduloom, elukas, 16 imesitate, 17 vist, 18 seda, 19 et, 20 noorelt, noorena, 21 oma emast, 22 lahutati, 23 oli ju küll kahju, 24 võtta, 25 sest, 26 hobuse, 27 veel, 28 hoolit, hoidu, 29 selle, 30 ema, 31 oma poega, 32 hakati, 33 andma, 34 lutti, 35 minu onu, 36 siiski, aga ometi, 37 hoolinud, 38 vaid, 39 ütles, 40 oma õe, 41 pojale, 42 tulge, 43 nüüd, 44 tõime, 45 asusime, 46 lutiga, luigutiga, 47 toitma, 48 kõrgeim, 49 lubatud, 50 määr, 51 liitrit, 52 päevas, 53 aga, 54 jõi, 55 kümmegi.

Soomekeelseist sõnastikest soovitate tarvitada Leeni Vesterise „Suomalais-eestiläinen pienoissanakirja“ (Väike soome-estli sõnaraamat), hind Kr. 2.50.

Tuulelaste vallatelu

Liivi muistend

Tuuleema ja tuuleisa kutsutud kord kuhugi pulma ja nad läinud sinna ilma lasteta, jätnud lapsed koju. Aga näe, lapsed olnud neil samasugused kui meil inimestel, muudkui kippunud aga kaasa, ja kui neid kaasa pole võetud, siis jäänud koju tõnnima. Vanim poegadest ütelnud siis teistele: „Kas tahate, et teen nii, et isat-emat on tunni ajaga kodus?“ Nooremad vastu, et las tulevad jah, et tehku aga nii, neil tuline häameel, et veli seda mõistab teha.

Siis läinud kõik tuuliku manu — näe tuuleisal olnud suur tuulik, mis tuult puhkunud. Tuulik olnud tuulelaste kodu lähedal, väikesel nurmikul kingu otsas, kust olnud näha, millal pilv tõuseb — siis teadnud tuuleisa kohe tuultki teha.

Nüüd vanim poeg teinud tuuliku valla ja siis tõusnud selline torm mis kole. Kõik pulmalised hädaldanud ja karjunud, et torm kisub elumajad ära. Tuuleisa läinud õue

oli antud, käratanud härra: „Kui sinu vilja võtab, siis neelu kott. Siis härra ei teadma, muidu rada järel olema.“

Nüüd teadis Andres, et „neelu kott“ tähendab n o e l u k o t t, sest tema kotil oli auk sees, ning rehe juurest viis rukkirada liiva-auguni.

vaatama — tal olnud kohe teada, kus viga. Samas joosnud ta tuppa tagasi emalegi ütles, et vaja kiiresti koju rutata: „Ma ei saa kodus üksinda hakkama, tuulik on vaja kinni panna ja lastele tarvis ka tubli nahatäis anda.“ Siis joosnud mõlemad koju, nii et emal juuksed läinud puha laiali ja mähkunud jalgu — nii pikad olnud need. Kodus pandud siis tuulik seisma, lastele antud vallatuse eest peksta ja pärast seda mindud pulma tagasi.

Kalurite laul

Avaldame liivikeelse laulu, mis on liivi lastele kõige armsam ja mida nad laulavad viisil „Metsa läksid sa, jne.“

Randõ läämõ meeg, randõ läätõ teeg,
Randõ lääbõd amad' mäd² kyla kalamied.

Mierrõ läämõ meeg, mierrõ läätõ teeg,

Mierrõ lääbõd amad mäd kyla kalamied.

Ajgõ³ tulmõ meeg, ajgõ tultõ teeg,
Ajgõ tulbõd amad mäd kyla kalamied.

Kuodaj⁴ läämõ meeg, kuodaj läätõ teeg,

Kuodaj lääbõd amad mäd kyla kalamied.

1 kõik, 2 meie, 3 kaldale, 4 koju.

SISE-AAFRIKA SALADUSED

Pügmeed — aafrika kääbusrahvas
TAHAN SAADA UURIJAKS NAGU SINA

Suurte palumiste ja painamiste pääle sai väike Eerik luba, minna kaasa isaga Sise-Aafrikasse. Eeriku isa teotses uurijana metsikuil mail ja sel korral läks reis pügmeede, Sise-Aafrika kääbusrahva, juure.

Reisi sisemaale alustati sadamalinna, mille majade uhke suurus ja autode rohkus väikemehe pää ringi ajas — see polnud ju miski Aafrika. Ja tema lootis vahvat seiklust!

Viimaks olid korras ka isa ettevalmistused ja juba ootaski pikk rida lootsikuid jõe suudmes, mille voogudel isa lootis tungida kaugele sisemaale, et siis jätkata reisi juba pakikandjate karavaniga.

Uurija käsusõnad kõlasid ja rida paate, tõmmatuna taktis-liikuvast tugevaist käsist, alustas oma ohtlikku teekonda.

Varsti torkas suur muutus ümbruses silma Eerikule, kes põnevalt jälgis kaldaid. Tihe, läbitungimatu ürgmets lähenes mõlemalt kaldalt jõe, haarates selle nagu oma hävitavas embusse. Eerik nägi selles tihnikus vilksatavat ka loomi, keda seni näinud ainult loomaaias.

Nii möödus päevi jões. Iga hetk tõi Eeriku jaoks midagi uut, põnev, erutavat. Eriti aga erutasid teda vägevad krokodillid, kes laisalt päikese leitsakus liivaseljakul uinusid. Hirm nõõris kord ta liikmed, kui üks selline vägev elukas tormas otse paadi poole, mille serval ta istus.

Ikka kitsamaks ja kiirevoolulisemaks muutus jõgi. Raske oli sõudjail võita vetesurvet. Kaeblikult ja ühetooniliselt kõlas nende laul üle vee, rütmis mõlade liikumise.

— Varsti peame oma teed jätkama jalgsi, ütles isa ühel päeval, lükates troopikakiivri kuklasse. Ja kohal, kus ürgmets sulges paatidele edasipääsu, maanduti. Jõuk hirmsastimaalitud neegreid ootas kaldal

ja nii jätkati teed külla. Lobisedes ja vadistades uudistasid külaelanikud valgeid. Eerik märkas pikka ritva, mille küljes tolknes rida kummalisi asju: nõia mast, kurjade vaimude peletamiseks. Taamal kükitasid ümmargused õlgkatustega savionnid.

— Ja see kribu-krabu ehmatas kurivaimu? kahtles väikemees. — Seda vähemalt usuvad mustad ise, vastas isa, nad näevad nõidust igas asjas, isegi sinu käekellas ja fotoaparaadis.

Nad jõudsid külla piduplatsile. Päälik, üks vana ja paks neeger, ootas neid. Küll oli ta veider! Õlal rippus tükk punast rätti, kaelas oli jäme vaskkett ja pääs konnakarpi-dest veider ehe.

Uurija, kes valdas nende keelt, tervitas päälikut ja kinkis talle ühe kanga võimatukirevat puuvillast riidet. Siis nõudis uurija, neegrid juhatagu nad kääbusrahva juure.

Järgmisel päeval tuli taluda väsitavat ja vaevalist jalamatka, kuni jõuti jälle küllasse, mis sarnles eelmisele, ainult et kõik oli palju väikesem — onnid, nõiamast. Nad jõudsid külla platsile, aga kõik jäi vaikseks. — Ons nad põgenenud, arvas Eerik. Aga juba tulidki nad.

— Taevas, kui imelik Suur- suur pää lühikese kaela otsas, käed liiga pikad ja jalad jälle liiga lühikesed, üleni karvased ja isegi suurim neist oli Eerikust väiksem.

Pelglikult lähenesid nad. Uurija kostitas kääbusneegreid soolaga ja varsti oli kogu külla jalul kingituste jahil.

Õhtul algas tants. Ja Eerik pidi end tõsiselt valitsema, et mitte naerma pahvatada.

— Nüüd ma tean, kelleks ma tahan saada, ütles Eerik isale, kui trummide pöörin lakkas.

— Noh?

— Uurijaks nagu sinagi! ütles poiss särasilmi.

tasin kahe kuivatuslehe vahele ja need omakorda vihiku vahele.

Järgmisel ajaloo tunnil oli klassitöö. Õpetaja jagas testilehed kätte ja tema märguandel alustasime tööd. Küsimused olid lihtsad ja mul ei tarvitsenud üldse „spikerist“ vaadata. Juba viisid mõned oma tööd ära, ka mina andsin vihiku õpetajale ja lahkusin ülevas meeleolus klassist. Vahetunnil rääkis teistele, et mul läks väga hä-

Männimäe
Tartu

Õhtune sadu

Juba kui päikese hämar vari kadus kauglaante saagjasse suhu, värises tuules taevane sari — valgeid teri langes ajuti, puhu.

Ja kui siis hääbus kõik valgus taevas, kustus läänes ka pilvede rooste, keegi kui kühvliga pilvedes kaevas, langes lund metsa ja mereroosse.

Kuused said valgeks, kui eided palakais, pöösad kui ehmunud mudilaskarjad, vares vaid kükitas raagus jalakas. Sarjasid hoolsasti taevased sarjad...

Teel sõitsid hobused puristes pikalt, avalisõormeil jõid keerlevat lund, mehed regedel nõõtasid vilkalt — ajaks kui tagant neid kellegi sund...

ti, kõik küsimused kindlasti õiged. Lootsin ise salaja viit selle klassitöö eest.

Paari päeva pärast õpetaja hakkas töid kätte andma. Tal oli kombeks anda töid kas parematest alates või kõige halvematest. Minu töö oli esimene, mõtlesin, et kindlasti viis. Vihikut avades aga seisab suur punane üks töö all. Vigu töös üldse ei näinud. Vihikut sorides leidsin selle „väikese õnetu spikeri“, sest tema pärast sai väga hääst tööst „väga nõrk“.

VILLU JA TA HOBUNE

L. Vahur, 14 a.
Tallinn

Tuuss
J.

Peedu, 13 a.
Tartu

P.

Spiker

Valmistusin hoolega ajaloo klassitöö vastu, sest selle töö eest saaksime kolmveerand aasta hinded. Õppisin hoolega paar tundi, aga oma „kinnituseks“ tegin väikesele paberilehele „spikeri“, lootsin seda klassitöö ajal tarvitada, kui mõnda asja meele ei tule. „Spikeri“ ase-

H. Võsujalg, 13 a.
Konguta

MA KORJAN POSTMARKE...

MIS ON FILATEELIA?

Nii kuulete sageli ütlevat inimesi.

Imestunult vaatate ütlejale otsa, kui selleks osutub keegi auväär vanahärra. Selles aga pole midagi imestamisväärset, sest postmarkide kogumise kirg on vallutanud maailma ja tunginud mitmesugustes elukutsetes inimeste juure. Tänapäeval korjab postmarke advokaat ja ajalehetoimetaja, kooliplika, üliõpilane, algkooli „jüts“ jne.

Margikogumisega tegelevad miljonid inimesed, sellepärast on põhjust ka veidi tutvuda margikogumise saladustega — päälegi lähemal ajal rikastub Eesti markide nimemikri uute postmarkidega, mis kindlasti äratav paljudes huvi

filateelia ehk margikogumise vastu.

Tihti võib näha mõnes ametasutuses, kus direktorihärra innuka filatelistina sorib tööaja lõppedes paberikorvi, et leida mõnd huvitavat marki. Sama teeb hiljem ka jooksupoiss.

Markide kogumine on paljudele mõnus ajaviide. Istudes margikogu juures, ei tunne filatelist kunagi igavust, sest

Iga mark „kõneleb“
midagi,
— küll võõraist maist ja rahvaist,
küll ajaloo-sündmustest. Iga mar-

gi pilt kajastab rahva omapära ja kunstiannet.

Postmark nõuab hooldust. Enne kui postmark asetatakse albumi, tehakse selle kallal veidi „iluravi“. Marki pestakse. Pesemine seisab selles, et pruugitud postmargilt leotatakse lahti ümbrikust külgeäänud paber ja liim. Puhastamise järele mark asetatakse kuivatuspaberite vahele, kerge surutise alla. Pärast kuivatamist alles on postmark kohane albumisse kleepida.

Margikoguja tööriistad. Pintsett ja luup on margikoguja tööriistad, pääle selle veel kataloog ja hammastelugeja. Uurimine, mis nüüd margile osaks langeb, on see, mis määrab margi seisukorra kohta ja väärtuse. Postmark peab olema laitmatult terve ja iga äärehammast alles, ka postitempel olgu selge. Margikataloog näitab, kas mark on kallis või odav ja mitu eksemplari on ühte või teist marki trükitud.

Kuigi Eestis ollakse väga tagasihoidlik uute markide väljalaskmisega, on ometi eesti postmargid välismaal otsitavad. Viimasel ajal on siiski huvi langust eesti markide suhtes märgata, sest võltsijad on saatnud turule hulga valemarke, mida peamiselt USA korjajaile saadetakse, kus on hääd võimalused müügi-ks.

E. Ehrlich, 12 a. N. Paistu

SÄRK JA HAME.

Poeg läheb maanurgas elava isaga linna. Isa ütleb, et tarvis hameriit osta. Lähevad riidekauplusse.

Poeg küsib müüjalt: „Palun särgiriit“.

Isa müksab pojale: „Ära särgiriit osta, osta ikka hameriit.“

Kiskjast kiisu.

KEVADISED HINNANGUD

ON PAREMAD NEIL,
KES LOEVAD

„ÕPILASLEHT“

NELJATUHANDE-AASTANE ADER.

Upsala ülikooli arheoloogilises muuseumis asetseb tähtsamaid haruldusi ürgajast. See on 1,85 meetri pikkune tammepuust riist — algelisim ader, millist inimene iial kündmiseks tarvitanud. Tunnuste põhjal võiks oletada, et leid on pärit kiviajast. Seega oleks meil teadmist põllutööriistaga, mis on umbes 4000 aastat vana.

KEELENURK

MIKS JA KUIDAS

uuendada keelt?

Ida-Eestis (Narva pool) kuulduv veel praegugi õige sageli säärast moonutatud sega-keelt, nagu: „lähme parahodi pristani pääle guljaitama“; „poezdil on juba paravoz ees“; „too mulle tops pitskit“; „kirbitsa savodi truba“ — jne., jne.

Vene ajal, kui koolis õppekeeleks oli venekeel ja tunnikavad kõik venekeelsed, polnud sugugi haruldane, kui tilluke eesti poisijõmps ütles teisele omasugusele eestlasele: „lähme tundi, nüüd tuleb estonski jasõkk“ või „kas sul on ka juba palju dvoikaid?“ Väikesed „kreiskoolipoisid“ tarvitasid isegi nii raskesti hääldatavaid sõnu kui „jestestvoveedenie“ (looduslugu); „utšiitel tegi talle täna kaks zametsaaniet“ (märkust); „tal on palju nõrku otmetkaid“; „küll meile tehti nüüd aga utšinat“; meeldivaks tunniks oli „ru'tšnoi trud“, kus hõõvleiks olid „rubaanok, fugaanok ja šerheebel“, „viili“ asemel oli „napilnik“, „kolmnurga“ asemel — „treugolnik“, ja „hõõvelpink“ oli „stanokk“. Kõik need sõnad olid nii omased, nii sissekasvanud ja endastmõistetavad, et ei tulnud pähegi neid mõisteid väljendada kuidagi teisiti.

Nii kubises tookordne eestikeel võõrapäraseist sõnust (mõnikord eesti lõppudega). Õpilaskonnas venepärasusist, teisel aga saksapärasusist. Õeldi sageli: „mine vaata, kas luhvt on klaar“; „selle piima pääle ei tule sugugi mantti“ — jne., jne.

Tuli Vene revolutsioon (1917), purustas tsaari valitsuse. Mitmed väikerahvad, kes sajandeid olid pidanud sallima võõrast rusikat oma turjal, oma paremate ning tublimate poegade juhtimisel löid end lahti tollest suurest lagunevast organismist ning asutasid oma iseseisva vabariigi. Suurte heitluste ja verevalamiste järel sai viimaks lõplikult iseseisvaks ka meie väike kodumaa.

Nüüd tõusis emakeel taas ausse, asjaajamiskeelena võeti igal pool tarvitusele eestikeel, koolid muudeti eestikeelseiks, riiklikud korraldused tehti sulaselges emakeeles, mida polnud enam vaja lasta tõlgil ette lugeda ja ära seletada, vaid millest sai aru ise iga eestlane.

(Järgneb.)

hoidusid hundid nüüd liikumatult ja ootasid märgu-andmist. Otsustav silmapilk oli käes. Kiopo instinkt dikteeris talle toimimise. Pikkamisi ja mõlikult rajas ta endale teed läbi huntideringi ja sammus kohale, kus istus valge hunt.

Kui Kiopo kõrge kere eraldus ringist ja kogu omas suures vabas ruumis esile tõusis, tundsid luuravad hundid temas esimesel pilgul sündinud juhti, üht nende soo Suuri. Seni polnud tugev valge hunt ühtki võistlejat tundnud. Püramatult valitses ta laialdasel maa-alal loodes, veel kunagi polnud keegi julgenud tema ülemvalitsuse pärast võimaldada. Lajalt säras tema kuulsus nagu Põhja Valge hundi kuniingas.

Aga siin oli loom, kes juba suuruselt valge hiig-lase ületas. Ja sada paari põlevaid silmi vahitsid vi-hasel kontvõrale.

Kiopogi silmad põlesid ja kõik tema kehakarvad olid kangestunud püsti, tuues ta kogu veel suuremana esile, kuna ta pikkamisi sihtteadlikult juhile vastu sammus. Valge hunt tõusis püsti ja urises tasa. Te-magi karvad tõusid püsti nagu tahmatult kutsumatu vööri pärast. Mingist ühisest tungist aetud niiskus kogu jõuk ettepoole, põnevalt oodates eelseisvat võit-lust.

Sellal ootas Tolmune Täht liikumatult nagu kivi väljaspool äärmist ringi. Kiopo oli talle märku and-nud maha jääda.

Ta tantsis, nagu kord oma vanaema telgis, kui see haige oli olnud. Need olid samad metsikud har-jumused, nimelt need väledad käte ja jalgade liigu-tused. Aga tookord oli tants olnud vaid uhke, pöö-rane nali. Nüüd oli see tõsine, tähtsaim maailmas: ta tantsis kogu oma hingega. Ja kui ta tantsis, näilises tähelepanematuses kõigi muu vastu pääle tema oma loogutuste, tundis ta hundihingi sarnaselt veega tuule käes temale vastu lainetavat.

Nad tulid! Nad tulid! Hundivoog hakkas tõus-ma. See tõusis temas ja ta ümber. Kuu meelitas neid, tants ja metsikud helid, mis tema kurgus luksusid ja kähisesid! Nad ei suutnud kauem sellele vastu seista, nagu temagi ei olnud suutnud seda. Neid kihutas mingi jõud, mis oli neist tugevam. Kui ta tantsis, nägi ta suurt ringi tumedaid kehi ja põlevaid silmi — val-get hunti ja Kiopot keskel — nägi neid, nagu nähakse asju unes.

Hundid vaatlesid teda põnevalt. Siis viskas üks väljaspool ringi pää selga ja ulus. Teine vastas teis-poolt küljest. Kolmas jätkas. Ja pea häälitises kogu see kari, ja vägev hundikoori laul rullus miilulatusel üle kajava maa.

Aga ei jätkunud häälitisusest. Pöörasus, mis elas Tolmuses Tähes, näis hundikehadessegi tungivat. Üks võõras jõud kihutas tagant. Seletamatu rahutus, mis maailma algusest end hunditõus liigutab, oli nüüd neid vastuseismatu jõuga vallutanud. Esmalt üks ja

Ronimine suubus avarale lahtisele lagendikule. Inestunult nägi Tolmune Täht, et sääl tungles arvu-tult hunte. Nad moodustasid suure korrapäratu ringi üksikuist loomist ja kokkukuhjunud gruppe viie-kuu-kest. Keset ringi küürutas hiiglahunt. Silmatorkav ta juures oli vähem ta suurus kui värv: ta oli kõige-puhitamalt valge. Peaaegu näis täies kuivalges, nagu kiirgaks tema karv ise enesest valgust.

Hetkel, mil Tolmune Täht ja Kiopo liitusid rin-giga, katkes korraga ulumine. Hundid muutusid ra-hutuks. Oli selge, nad vaatlesid uustulnukaid täie-kahitussega, kui mitte koguni vaenulikult. Kiopo ik-sinda poleks silma torganud. Aga tema kaaslane? See oli kindlasti kõike muud, aga mitte hunt. Mõ-ningail ligidaiseltsivall tõusid turjakarvad ja nad uri-sesid. Teised ootasid tigeidat vaikides. Ent see vai-kus ei mõjunud kuidagi moodi rahustavalt. Tolmu-nel Tähel oli ebamugav tunne, nagu ootaks kogu kari mingisugust signaali, kasku kallalaletoormamiseks. Sää-rasel juhul pidi ta laskma Kiopol teha, mida see tar-gimaks pidas. Nad olid nüüd huntidemaaailmas. Siin polnud inimmaailma seadustel mingit maksvust. See osa temas, mis nii erillisel viisil oli hundiks saanud, ütles talle, et ta peab selle karja seadustele alistuma, või oma vastupanu surmaga lunastama. Hirmunult vaatas ta Kiopo poole. Mis Kiopo ligemate minnutte jooksul teeb, see otsustab tema saatuse. Vaikus muutus talumatuks. Pärast esimesi kiireid liigutusi

veel teisi ülesandeid, millest indiaanlased vaid vähe teadsid, ja isegi metsatõule jäi see varjatuks.

Kütid, kes hilissuvel või sügisel selle öela maa piiridest üle astusid, jäid vahetevahel seisma, et kuu-latada mingit häält, mis tõusis ja kadus ja nii veid-rais ebakõlades taas paisus, et indiaanlaspulss hak-kas hirmunult lööma. Sellejuures näis see häält koos-tuvat reast üksikuist toonidest, mis nagu ühest ain-sast suust tõusid. Siis jälle tungisid esile armunud helid koos nagu tuhandeid kõridest. Need tulid ar-stimist, mida valmistasid hundid, kui vastu aasta lõppu Suur Vaim rändas läbi öela maa, nii rääkis in-diaanlas-usk.

Just päikeseloojangu ajal jõudis Tolmune Täht Kiopoga sellele neetud alale. Kõrged paljad kaljud seisid punastena lüngi langevais kiiris. Vähimgi hin-gus ei katkestanud vaikust. Nii kaugele, kui silm ulatus, polnud ühtki elavat näha. Tolmune Täht ja Kiopo olid päikesetõusust saadik terve päeva rännanud, ja poiss oli rõõmus puhkuse pärast. Pisut toi-dupoolist, Kiopo häätahtliku jahi saak, oli tal ka veel. Ta tarvitses vaid ringi vaadata, et leida sobivat kohta öökorteriks ja hommikuni magada. Niipea kui ta paraja koha ühe väikese allika kõrval oli leidnud, ruttas Kiopo minema. Selles polnud midagi erilist. Tolmune Täht oli näinud, kuidas hunt oli tõstetud koonuga õhku nuuskinud ja siis mõnusasti piki oja-

Lõppeks jõudsid nad ühe suure kalju jalale. Kõnelemata hakkas Kiopo üles ronima. Nüüd kõlasid hääled üsna selgesti. Kuuvalge õhk värises ja õõtsus kriiskavate toonide koorist. Juba üles ronides märkas Tolmune Täht, et nad mitte üksinda makke ei tõuse. Pääle Kiopo loendas ta veel neli teist hunti, kes väledasti edasi tungisid. Kuigi Kiopo neid nägi, siiski ei hoolinud ta neist igatahes sugugi. Isegi, kui üks neist temale liignes, ei teinud ta katsetki teda eemale peletada. Vaikne urisemine, mis ta koorist kuulus, näis olevat enimini tervitus kui ähvardus.

Samane südameelök kihutas neid hiiu poole. Hääled tulid idast. Siis jälle näis see kõrgilt poolt neile päle tungivat. Siin sel õnsal maal, täiskasid, polnud kuuldud mingi abitu juhushikkus. Aga Kiopo ei järgnenud mitte ükski kuulde. Ka tema mina uuris kaugust. Sellest ei möödunud miski, mis tunlega koos liikus. Ja veel usaldatavam kui tema tema, oli ürgne maailmatunne, mis nagu kuues meel temas elas, see teadmine, mis inimesoo juures mastinate leutamisest saadik on ulnuud. Sihiteadlik, ilma end kajadest eksitada laskmata, traavis Kiopo niiviisi ida poole ja Tolmune Täht usaldas end tema juhtimisele.

südamel, nagu oleks tema ühes Kiopoga üksains ja nagu laseks hundimaailm oma hinge nende üle voo-

sängi lõunasse sörkinud. Tema liigutused reetsid, et ta läks jahile.

Otsekohe pärast sööki heitis Tolmune Täht väljavalitud kohale ja vajus raskesse unne. Talle tundus, nagu oleks ta juba kaua aega maganud, kui korraga ärkas ja kuupaistel Kiopot enese juures nägi seisvat. Hunt oli nähtavasti suures rahutuses. Ta häälitsetes pooleldi nuuksuvalt, pooleldi urisedes, harilik märk, et oli tulemas midagi erakordset.

Ruttu tõusis Tolmune Täht üles. Ta silmad läbistasid pimedust. Pilvitu öö läbitungitavas selguses esines iga ese ligidasena ja selgena. Kaljud tõusid esile, ümbritsetud määratust kuupaistehõbedast. Nende õõnsused ja lõhed mõjusid mustade varjudena; ent ei valguses ega varjus liigutanud end miski elav. Ja siiski tundis Tolmune Täht, just praegu oli mingi hääle vaikusel läbistanud õhu. Vaikimine ei olnud mitte tühi.

Kui ta veel kuulatas, kõlas kaugemalt hundiulung. See paisus ja hääbus taas. Vaevast oli see raugenud, kui järgnes teine ja kolmas. Lõppeks täitis terve koor hüüdeid õõ valju meeleheitliku ulumisega. Ja otsekohe taipas ta, mis see oli: hundid laulsid.

Hulk aega kuulatas ta seda kõike vaikse väri-naga. Ta küll ei kartnud, ent oli sügavasti erutatud. Miski tema sisemuses vastas huntidele. Kiopo rahutus oli ka teda haaranud. Ta ei suutnud leida mingit seletust, aga talle tundus, nagu viibiks ta Kiopo

Kiopo elu rippusid juuksekarva otsas. Kiopo oli üks neist suurist silmapilgusest, mil kõik mis põlvkõoluste rebimiseega moodustab lõpu alguse. mustsüks ja kogu selleks surmavaks manöövriks, seks hüppeks, välगतavaks löögiks, rebivaks ham-vähesed sammud. Ühtaegu vahmistusid nad äkil-male nihkusid. Juba eraldasid kaht võitlejat veel vaid hundid ringi keskel teineteisele ikka liigemale ja liige-

Hingetu hirmust vaates ta, kuidas mõlemad saatus. Hingetu hirmust vaates ta, kuidas mõlemad saatus. Hingetu hirmust vaates ta, kuidas mõlemad saatus. Hingetu hirmust vaates ta, kuidas mõlemad saatus.

Hirm surus oma küüned talle südamesse ja sun-dis tema pulssi lõoma, aga see polnud mitte hirm- enese eest; ta kartis Kiopo pärast; see võis midagi mõtlematut teha. Üksikvõitlusel poleks Kiopo omaga väljatuulek kahtlane olnud, isegi sellise vaenlase vas-tu nagu valge hunt. Aga meeleolu juures, nagu va-litsetes praegu selles jõngus, näis üksikvõitlus võimatu olevat. Ta peen taip tajus huntide tundeid ta ümber, ja ta taipas, et esimene verehõng pühib kogu enese-valitsuse ja pitseerib Kiopo, selle vägevaima võitleja,

Ja joostes ning hüpates küürutavas asendis sööstus Tolmune Täht ühtaegu selle hüüdega ringi keskele.

Valge hunt lõgistas hambaid ja urises, silmad teravalt poisile naelutunud. Mitte vähem imestunult vahtis talle Kiopo otsa. Kas oli Väike Vend hulluks läinud?

Kui see, mis nüüd järgnes, oli hullus, siis igatahes tõsiseim hullus, mida hundid ialgi on näinud. Hüpatel, end painutades, joostes ja keha igale poole pöörates tantsis Tolmune Täht hunditantsu, millist see õel maa veel kunagi polnud näinud. Milline salapärase sisemine sund kõige viimasemal otsustava sekundi murdosakesel teda oli vallutanud, teda oli õpetanud kõige õigemal tegema, teadis ta ise niisama vähe kui metsaolendidki. Ja tantsides haukus ta — lühike, terav hundihaukumine, mis löikas õhku nagu noaga.

Nad vaatasid talle tähelepanelikult. Ta tahtis, et nad talle vaataksid. Kunagi varem polnud nad üht inimolendit hunditantsu näinud tantsivat ja teist korda ei saa nad seda uuesti näha. See oli hunditants, aga ometi polnud see jälle hunditants. Selles oli veel midagi. Milles see midagi seisis, ei oleks ka Tolmune Täht suutnud seletada. Aga ta tundis, kuidas jõud, mis salapäraselt uinusid tema sisimas, päevavalgele tungisid. See oli see võõras, see eriline, mis juba lapsepõlves temas oli olnud ja mis paljude päevade ja ööde jooksul Carbusas kuust-kuusse oli valminud.

NII SUUR ON INIMENE

MISSUGUNE ON MAAILMA JULGEM EHITUS
MIS ON JULGUSMÕÖT

Loov inimõistus on sajandite kestel maailma nägu tunduvalt muutnud. Ta on rakendanud looduse jõude ja neid oma tahtmise alla painutanud. On ehitatud imemasinaid, millede võimsuse ees me tahtmatult peame kohmetuma, ja mitmesugused tehnilis-keemilised leiutised kutsuvad meis esile hirmu ja kartust, kuna nad osutuvad inimelu võimelisimaiks vaenlasiks.

Ja ometi on mitmetliiki mootorsõidukid, jõuvankrid, lennukid, gaasid jne. meile nii endastmõistetavalt igapäevased asjad, et meil ei tule mõttesegi neid imetleda nii, nagu seda tehti aastat 40—50 tagasi.

Kuid vähesed meist teavad, et auto mootorisilindris tekitab bensiini gaasi ja õhu segu plahvatus 2000° kuumuse juures omakorda 2500 kg raskusega surve kolbele. See on kuumus, mille käes sulaksid kõik auto metalloosad, kui tal poleks eeskujulikke jahutusseadeldisi; raskus aga, mis avaldab survet kolbele, vastaks umbes

raudtee sõiduvaguni
raskusele.

Et gaasisegu süttiks, on tarvis, et süüteküünal annaks kuni 1500 elektrilööki-sädet minutis. Et aga gaas mootori silindrisse peab voolama läbi 4 cm jämedusega kanali, imeb mootor iga tiiru tegemisel umbes 2 liitrit gaasisegu. Tehes 3000 tiiru minutis, peab mootor läbi laskma kuni 6000 liitrit põlevgaasi segu. See tekitab aga vooluse

kiirusega 80 m sekundis
ehk 300 km tunnis.

Sellist õhuliikumist ei tunta looduses, kuna kõige tugevama orkaani liikumise kiirus ei ületa 100 kilomeetrit. Olgu siinkohal mainitud, et kiireim aurik võib saavutada tunnikiiruse kuni 60 km, harielik lennuk keskmiselt üle 150 km, kuna kahurikuul võib saavutada 2520 km tunnikiiruse (500—700 m sekundis).

Mis on julgusmõõt?

Imestunult vastaksite vist: „Julgeid inimesi tunneme küll nii minevikus kui olevikus, kuid see julgus pole ometi mitte mõõdetav!“

Tõsi! Me ei mõtlegi siin inimeste julgust, vaid nende loomingu julgust, mida tegelikult on võimalik mõõta ja arvudes avaldada.

Pange vaid tähele kiriku torni, eks see tungi julgelt üles sinistaeva poole!

Kui torn on 60 m kõrge ja torni läbimõõt maapinnal umbes 6 m, siis läbimõõdu ja kõrguse vahel on teatud side, nagu näeme arvudest. Kui me selle suhte kindlaks teeme

jagades 6 m. 60 meetriga s. o. $6 : 60 = 1 : 10$, siis leiame, et läbimõõt oleks $\frac{1}{10}$ kõrgusest. Seda aluse läbimõõdu ja kõrgusesuhte nimetamegi julgusmõõteks.

Egiptuse kõrgeim püramiid sirutab oma tipu umbes 147 m kõrgusele, lasudes seejuures maapinnal 233 m läbimõõduga. Püramiidi julgusmõõde oleks seega ligikaudu 1,6 : 1. On ka püramiide, mille julgusmõõde on 1 : 1, s. o. kõrgus ja läbimõõt on umbes võrdsed.

Samas aga obeliskid, mille kõrgus ei ületa 40 meetrit, on oma aluse läbimõõdult umbes 10 korda vähemad — julgusmõõde seega 1 : 10, mis mõjub vaadeldes tõesti „julgelt“.

Meenutagem Ameerika suurlinnade „pilvelõhkujaid“, milledest kõrgeim on umbes 450 m, olles alusel läbimõõduga umbes 80—100 m. See mõjub aga enam uhkelt kui julgelt vaatelejasse ja üsna tõenäoliselt, kuna ta julguse mõõde on parimal juhul vaid 1 : 6 vastu.

Eiffeli torn Pariisis omab 300-meetrilise kõrguse juures umbes 20-meetrilise läbimõõduga aluse. Sellega oleks

Eiffeli torni julgusmõõde suurim tänapäeva ehitustehnikas

s. o. 1 : 15, millepärast ka tema julge tõus äratav vaatelejäis aukarust ja imestust.

AGA LOODUS ON SIISKI SUURIM, VÕIMSAIM JA JULGEIM.

Meie väikese Narva joa veelanguse jõud vastab umbes 90 000 hobuse jõule (HP), Niagara joal Ameerikas tõuseb see aga 8 miljoni hobuse jõule. Arvutage, mitme km-line rodu tuleb hobuseid?

Loeme ajalehist, et Ameerikas jõed tekitavad uputusi, hävitades suuri asulaid ja sundides põgene-ma sadutuhandeid inimesi. Ons jõudu, mis võiks pidurdada seda laviini? Ei! Olgu vast siis, kui

aastakümneid tehtakse vete ohjeldamiseks tamme ja valle.

KIIRUS LOODUSES.

Inimkiirusele vastandina võiksime seada kiiruse looduses. Maa-keri, rännates ümber päikese ühes sekundis 30 kilomeetrit, ehk tunnis 110 520 km. Väik, mille elektri-laeng ulatub üle 1 000 miljoni volti, liigub edasi 300 000 km kiirusega sekundis s. o. 1 080 miljonit kilomeetrit tunnis; sama kiirusega liigub valgusekiir.

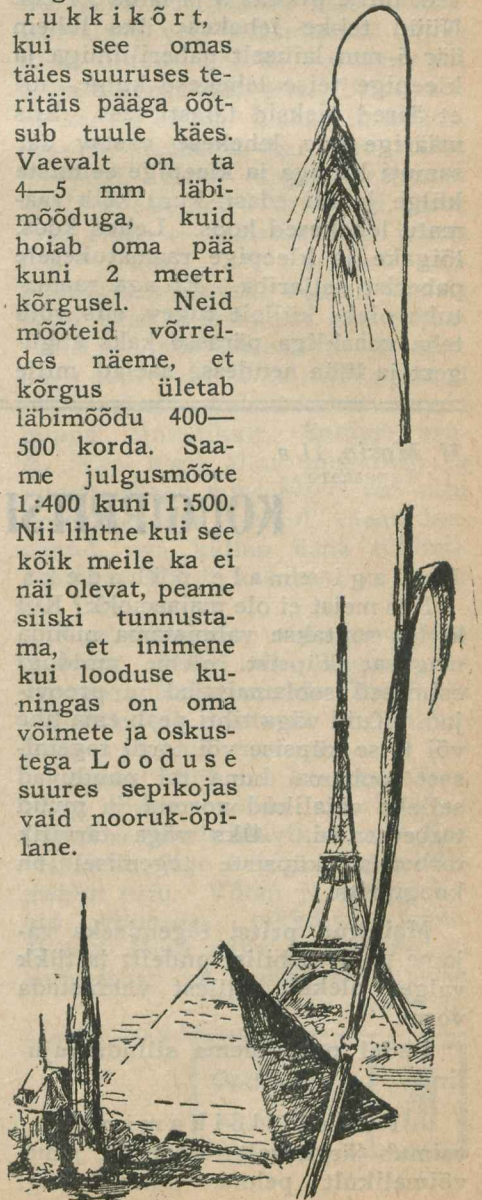
Kuid julgeim kõrgus looduses?

Sedagi olete näinud kõik, tunnete seda kõik, peatuge vaid pisut vaatluseks!

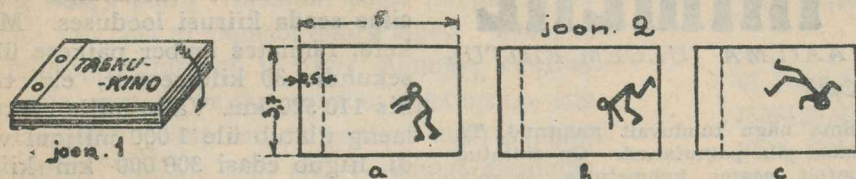
See julgus ehitus on mitmekordne ja ta ülemisel korral asub 50—60 ja vahel veel enamgi elanikku. Kõik, mis need elanikud vajavad oma elutarveteks, toimetatakse neile üles nähtamata imetõstetoolidega.

Võiks arvata, et see on ju fantastiline tuleviku romaan. — Kuid siiski tõeline ja olemasolev! Vaadelge korraks

rukki kõrt, kui see omas täies suuruses teritais päaga õtsub tuule käes. Vaevalt on ta 4—5 mm läbimõõduga, kuid hoiab oma pää kuni 2 meetri kõrgusel. Need mõõdeid võrreldes näeme, et kõrgus ületab läbimõõdu 400—500 korda. Saame julgusmõõde 1:400 kuni 1:500. Nii lihtne kui see kõik meile ka ei näi olevat, peame siiski tunnustama, et inimene kui looduse kuningas on oma võimete ja oskustega Looduse suures sepikojas vaid nooruk-õpilane.

TASKUKINO

Kui „Õpilaslehes“ nr. 19 ilmunud „liikuvate piltide“ järgi on mõnel raske vastata, mis alal kasutatakse tegelikult elus sääl kirjeldatud nähtust, siis käesoleva „taskukino“ järgi võib igäüks taibata, et kirjeldatud nähtusile ongi rajatud kino. Et kino pole aga kõigile kättesaadav, siis teeme ise enestele taskukino. Ainult ei soovita seda tarvitada klassis tunnis, muidu võib juhtuda ka nii, et taskukino rändab õpetaja tasku.

Taskukino valminud kujul on joonisel nr. 1. See on umbes 7—8 mm paksune raamatuke. Selle valmistamiseks lõikame valgest hääst kirjapaberist ühesuurused lehekese, mille pikkus 5 ja laius 3,7 cm. Nüüd tehke lehekese üks lühemäär 5 mm laiuselt paberiliimiga ja kleepige teise lehekese külge, nii et ääred oleksid täiesti tasa. Siis määrige uue lehekese vastaväär samuti liimiga ja kleepige eelmiste külge ja nii edasi, kuni kõik raamatu lehekese koos. Lehed koos, lõigake ja kleepige raamatukesele paberist seljariba. Et aga raamatuke oleks küllalt tugev, siis võib teha naaskliga pärasse kaks augu-geest ja lüüa nendesse naelad, mille

otsad kõverdada. Raamatukesele võib teha teist värvi paberist kaaned ja seljariba kleepida alles päle naelte sisselöömist. Seljariba ja naelakesed on näha joonisel nr. 1. Nüüd jääb vaid joonistada igale lehele inimese kuju ja kino ongi valmis. Joonistada tuleks lehe paremale äärele. Kergem on teha jooninimese kuju. Igale lehele tehke inimene ise poosis (asendis). Kui tahate, et inimene teeks näiteks saltot (laseks kukerpalli), siis joonistage esimesele lehele inimene asendis a (joonisel 2), järgnevale juba natukene kummargil, asendis b, järgmisele lehele aga juba asendis c (joonis 2) jne. Kui tahate näha, et inimene hüppab, siis joonistage ta natukene kõrgemale. Kui joonistate igale lehele inimene ise asendis ja muudate igal lehekesele inimese käte ja jalgade asendit, siis võib saada väga huvitava ja tõepäraselt liikuva pildi. Et pilti näha, tuleb tõmmata põidlagaga põiki üle raamatu lehtede esimese ääre, nagu näidatud noolega joonisel 1. Et mulje oleks täielikum, joonistage musta tušiga.

R. Vokk.

H. Mosin, 11 a.
Lepasaare

T.

KOOGIPRITSI VALMISTAMINE

Midagi emale pühadeks. Kes meist ei ole maiasmokk? Kui kodu asutakse valmistama mõnda magusat küpsist, oleme muidugi esimesed soolamaitsjad ja proovijad. Kuid väga tihti peab ema ühe või teise küpsise või tordi tegemisest loobuma, kuna tal puuduvad selleks vajalikud vormid ja muud tarbeesemed. Üks väga tarvilik tarberiiist küpsiste tegemisel on koogipritsi.

Mainitud pritsi tegemiseks vajame pooletoobilist pudelit ja tükk valget plekki, millest valmistada vorm.

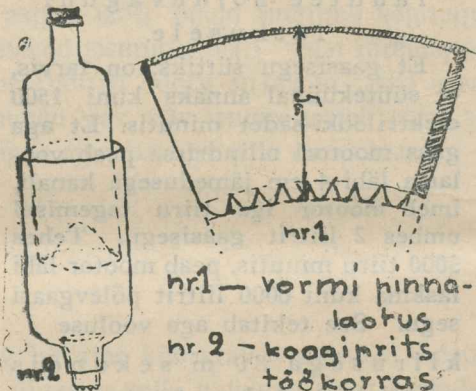
Pudel peab olema silindrikujuline.

Pudeli lõikamine toimub järgmiselt: Võetakse jäme, võimalikult pehme puuvillalõng,

seotakse soovitavas kohas ümber pudeli ja tilgutatakse siis lõngale päle petrooleumi, bensiini või piiritust. Niisutada võib lõnga ka enne sidumist, kuid siis on sidumine tülikam. Nüüd lõng põlema süüdata, seejuures sõlme koht allpool hoida, kuna see tavaliselt kipub enne läbi põlema, milletõttu lõng kukub enneaegselt pudeli ümbert. On lõng ümberringi põlenud, kasta pudel kohe külma vette — soovitud tükk kukub isenesest küljest. Ei kuku soovitud osa küljest, siis tarvitsete ettevaatlikult koputada pudeli pihta, ja kui ka see toiming ei anna tagajärki, siis pudel täielikult jahutada, puhastada õlist ja sama menetlust korrata. Pärast lõikekohtadel teravad ääred tahuga ümmardada ja koogipritsi mahuti ongi valmis.

Vormi valmistamine. Nüüd asume pritsi vormi valmistamisele. Kõigepäält joonestame vormi pinnalaotuse (joonis nr. 1) paberile ja alles siis, kui oleme selle pudeli kaela järele passinud, milleks võib teda kokkugi liimida, lõikame ta plekist välja.

Joonisel on võetud vormi kõrguseks 5 cm.; vormi jämedus tuleb muidugi vastavalt pudeli kaela avause läbimõõdule. Pleki pälmineäär tuleb 2—3 mm laiuselt tangidega väljapoole painutada, et vorm püsiks pudeli kaenal. Alumineäär aga tuleb lõigata hambuliseks ja sissepoole murda. Lõikeid võib teha oma fantaasia järele igasuguseid. Nüüd tuleb plekk korralikult ümmarguseks toruks painutada ja kel oskust, ühenduskoht ka tinutada (vaata „Õpilaslehe“ eelmine aastakäik nr. nr. 12 ja 13).

See vorm sobib ainult igasuguste vahuküpsiste valmistamise abinõuks, kuna tortide ilustamise jaoks on vormi avaus liialt suur. Seks otstarbeks peab vormi avaust kokku pigistatama ehk veel parem valmistada teine koogipritsi ots väikesest pudelist. Sel juhtumil saab vormi ots küllalt väike, nii et ei ole tarvidust enam hambulist serva sissepoole murda.

Jääb järele veel vaadata meie pritsile surunui. Selleks võib olla pudrunui või ka sobivas suuruses teine pudel. Seega ongi meie riist valmis (joonis nr. 2).

R. Haav, 14 a.
Avinurme

L.

Talveõhtu kummitus

Kuu kumamas on kõrgel taevatelgil ja lumi sätendab ees silmade. Ma astun mõttes mööda lumist rada, mu ees end laiutamas lumerikas tee. Kask raagus äkki kummalis varjes ja kuusk neid lisab valge lumele: siis kaugelt kostab mingi karje ja jänes hüppab põõsast lumele.

SPORT

Noorus valitseb spordis.

Kas valitseb noorus spordis üli-võimukalt? Mida enam sport areneb — edasi sammub, seda enam peame vastama sellele küsimusele „ja“. On ju palju olümpiavõitjaid, kes vaevu täiskasvanud on. Ujumises stardivad ikka veel pool-lapsed, ja nende resultaadid on imes-tamistväär. Vähimalt peame tõena võtma, et noored inimesed tänapäeval palju kiiremini küpseks saavad suuriks sportlikeks saavutusiks. Ainult inglise jalgpalli-internatsio-naalid, kes neljakümnenda eluaasta

ületanud on, ei taha seda uut reeglit omaks võtta. Aga nemad on ainult saareke suures ookeanis, ei midagi rohkem. Vaadakem kord suurte iluuisutajate vanust, et saada tõendust nooruse võidukäigust spordis.

Vivian Hultén, Rootsi — 26 aastat, *Sonja Henie*, Norra — 25 a., *Viktoria Lindpaintner*, Saksa — 18 a., *Cecilia Colledge*, Inglismaa — 16 a., *Emmi Puzinger*, Austria — 16 a., *Maxie Herber*, Saksa — 16 a., *Ilse Pausin*, Austria — 16 a., *Hedy Stenuf*, Austria — 14 a. Jaapani imelapsest, kes eriti olümpia-mängudel esines, ei maksa siinkohal üldse rääkida.

INGLISMAA KEHAKULTUURI KAVA

„SPORDIGA VÕITLEB NOORPÕLV ENESELE TUBLIDUSE“

Inglismaal on koostamisel kavandatud noorte kehakultuuri kolmaastaku kohta. Valitsus määras selle teostamiseks suure summa. Kuuskümmend väljavalitud spordijuhti ja as-

jatundjaid on välja töötamas kolmaastaku kava. Need suured üritused noorpõlve huvides on paelunud kogu maailma spordirahvaste tähelepanu.

Mis on siis lahti „vanal häälel Inglismaal“, — maal, kus kõik sammub põliste traditsioonide ja vanade harjumuste ning pühakspeetud eeskirjade rada.

Hädahüüd tuli inglise sõjaministeeriumilt.

Selgus, et noorte värbamisel sõjateenistusse on tulnud ilmsiks suur protsent teenistuskõlbmatuid. Seda just kehaliste puuduste ja kängujäänud arengu tagajärjel.

Olukorra kohta, mille tõsiduses polnud kahtlust, võtsid sõna alamkoda, ülemkoda, ajakirjandus ja seltskonnategelased. Kõigi poolt pandi tungivalt valitsusele südamele, et võetakse kõik abinõud tarvitusele ega hoolitaks kuludest olukorra parandamisel. „Noorte päralt on tulevik ja Inglismaa noorte käes on Inglismaa tulevik,“ nii kajasid hüüded riigi igast nurgast.

Valitsus määras kiirelt noorte kehalise kasvatuse kolmaastaku teostamiseks 2 miljonit naela (35 miljonit krooni).

Kutsuti ellu noortespordi komitee, kes vastutab valitsuse ees. *Hakatakse rajama uusi spordi- ja mänguväljakuid, püstitatakse uusi spordihooneid koolide juure ja täiendatakse õppeasutuste spordivarustust.*

Samad mured on ka Prantsusmaal.

Ka siin on otsustatud midagi mõjuvat käsile võtta. Prantsuse „võimlejate isa“ Georges Herbert pidas hiljuti kõne, mis äratas üldist tähelepanu. Prantsusmaal 100 nekruutist on 54 kas täiesti kõlbmatud sõjateenistuseks või puudustega, mis siiski enam-vähem talutavad.

Millega on seletatav praeguse noorpõlve kehaline nõrkus?

Üheks suuremaks põhjuseks on asjaolu, et tänapäeval täiskasvanuks saav noorpõlv on sündinud maailmasõja päevil ja esimesed, kõige tundlikumad eluaastad elanud puudustes. Noorsoole on vajutatud maailmasõja pitser. Vanapõlv, kes kutsus välja need hukatusaastad, peab nüüd

lunastama need patud.

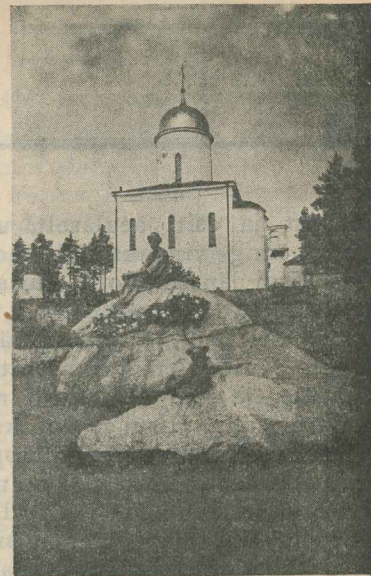
Spordirelvad on ainukesed, millega noorpõlv ise võitleb endale kätte täie kehalise tubliduse ja terve.

Kaljo Pajupuu, 14 a. P. Alavere

Hüpe

Viimased päikesekiired hüplevad sätendaval lumel. Härmas puud heidavad punakaid varje. Ääretu vaikus.

Libiseme sõbraga suuskadel, kuulmatult, nagu peljates häirida talveõhtu võlu. Suundume Laanekingu poole. Aeglaselt tõuseme

„Armastuskalju“ ja kirik sellel — Soomes

mäkke. „Pärast,“ sosistab Märt, „vaatame ka kuristikku“. Too kuristik teiselpool mäejalal pole küll maailmatu sügav, aga oma viisteist meetrit järsku langemist on siiski.

Alul tahame aga kingu küljelt alla lasta. Olemegi ülal. Esimese liu, mina kui vanem, saan endale. Korraldan veel jalasidemeid — ja tuule uludes kõrvus sööstun kui uljas tundruelanik alla. Uhke tunne kerkib rinda. Tahaksin hüüda, hõisata. Läheneb kardetav mühk mäejalal. Keha nagu iseenesest kooldub ette, käed sirutuvad, järsk vise õhku — takistus ongi ületatud. „Juheii...!“ Suusad aeglustuvad, peatuvad. Vaatan tagasi: sõber hakkab laskuma: alul pikkamisi — ikka kiiremini. Ja siis: nagu tuul vuhiseb ta mööda endisi jälgi, tehes „mühu“ kohal toreda hüppe. Õnnelikult. Ronime tagasi. Veel kord alla, ning ikka ja uuesti. Elagu talv! Ma ei tea mitu korda me juba „muhul“ oleme lennanud, aga küllap üsna tublisti. Igatahes Märdi kasukas on valge kui pilv.

Aitab tänaseks, otsustame üksmeelselt. Nüüd läki Laanekurdu vaatama. Seisame mäe harjal ja vaatleme all mustavat kuristikku. Läänes punetab taevaserv.

„Jänes!“ hüüatab korraga sõber. Ning tõesti, mööda mäerinnakut lippab aeglaselt haavikuemand. Kui viskaksin õige kepiga, tuleb üle-meelik tuju. Võtan ja saadan kepid vihisedes pikkõrva poole. Mööda. Kuid nüüd sünnib midagi kohutavat: mu suusad nõksatavad

Järg lk. 12

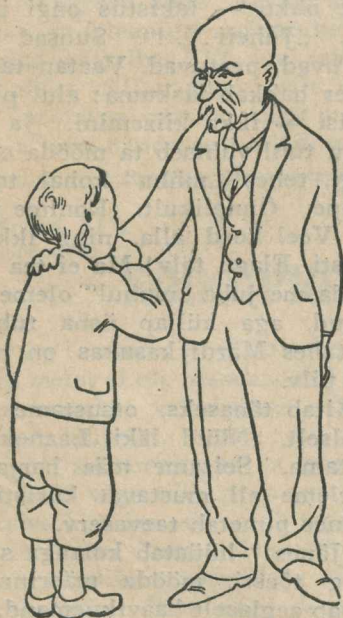
Hüpe

viskehoost ja esiti aeglaselt, siis kiiremini ning viimaks kihutades tormata järgi jänesele, otse kuristiku poole...

„Lase seljali!“ kuulen Märta karjuvat. Kuid olen kui needitud suuskadele, ja nad kihutavad minuga surmasuhu. Hirm nõõrib kurgu. Jänku teeb toreda kõrvalhüppe ja kaob tihnikusse. „Kui saaksin minagi sääraseid hüppeid teha,“ vilksatab mõte läbi päa. Tunnen siis, kuid paiskun õhku ja vajun nagu kivi. Näen all suuri kivirahne. Karjatan. Sulen silmad...

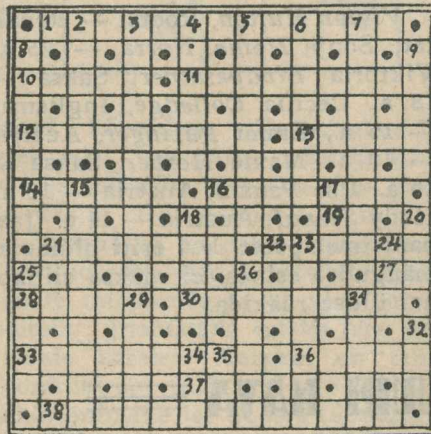
Kuid ei tule rahne ega maad. Selleasemel vajun kuhugi pehmesse nagu maa alla. Vaatan kohkudes ringi. Rõõmuving läbib kogu keha: olen langenud vanasse karjalaste kaevu, otse kivide vahele... Pikkamisi kobin välja. Kuid suusad — need tirin august pooleksmurdunud välja. „Olgu katki, pääasi et sa ise keskelt murdunud ei ole,“ rõõmutseb juurerutanud Märta.

SÜÜTU

Õpetaja: Miks sa, Anto, kriidiga aknasse viskasid?

Õpilane: Ega mina midagi, ma tahtsin visata Peedut, aga tema läks eest ära. Tema on süüdi.

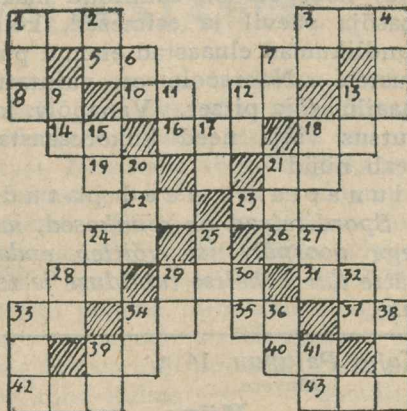
A. Pääsukene — Övanurme

80. RISTSÓNAD

Paremale: 1. teos „Nobeli Laureaatide“ I sarjast, 10. endine saksa riigimees, 11. surnud vene kirjanik, 12. jõgi Harjumaal, 13. suvituskoht Lõuna-Eestis, 14. tervistuspaik Itaalias, 16. riik Euroopas, 19. Leida Kibuvitsa initsiaalid, 21. rõhk, 22. poolehoiuavaldusi, 27. naatriumi keemiline märk, 28. tegelane K. A. Hindrey teosest, 30. rändrahva liige, 33. saar Vahemeres, 36. jõgi Lätis, 37. tema — saksa k., 38. J. Bojer'i teos.

Alla: 1. „noorkotkas on viisakas ja...“, 3. tegelane Vanapagana-lugudes, 4. käsualune olema, 5. asula Võrtsjärve läänekaldal, 6. teostamatu unistus, 7. õpetus ilust, 8. mägi Pandiveres, 9. avaus, 15. H. Raudsepa humoorikas lavateos, 17. kolmikkonsonant, 18. rohkem, 20. vanem, 23. haigustega kaasas, 24. puhkuse, 25. eesti kõrgushüppajaid, 26. päälinna jalgpallimeeskondi, 29. riik Taga-Indias, 31. endine lööklaul, 32. vedeliku nõu, 34. käänne sõnast „need“, 35. sangareid Vabadussõjast.

81. RISTSÓNU

Põikread: 1. Linn Lõuna-Venemaal, 3. poolsaar Aasias, 5. sõjavägi, 7. käsualune, 8. „Mees ... ridadesse“

— skautliikude organisatsioonide üks eesmärke, 10. Jõgi Lätis, 12. lind, 13. hambapasta, 14. uss, 16. endine riik Euroopas, 17. ebatõsi; 19. nii hüüavad neegrid valgeid, 21. kohamäärsõna (mitte ees); 22. sõiduk suvel; 23. „... Maggiore“ (järv Itaalias), 24. sõiduk talvel — mitm., 26. kuulus maletaja, 28. ebaõige (nimisõnana), 29. lahing Vabadussõjast; 31. tekitab naeru, 33. eesti vetes elutsev kala, 34. jook, 35. sade, 37. grammofooniplaatide firma; 39. 40. Soome kirjanik, 42. J. V. Janseni teos, 43. riik Ameerikas.

Püstread: 1. end. eesti ajakiri, 2. seesama, 3. seda on näit. lõhvikas; 4. inimese omadusi, 6. häälohnaline aialill, 7. põlluvili, 9. kolmas isik, 11. „... kaardivägi“ — A. Jakobsoni teos, 12. iva, 13. sihvakas, 15. prantsuse kirjanik, 17. kuju Kalevipojast (end. trükikoda Tartus), 18. usklik, 20. Aafrika rohtla, 24. Adia Nobeli laureaat, 24. lugulaul (aul vanast ajast); 25. riik Põhja-Euroopas, 27. metall, 28. raev, 29. minevikule vihjav sõna, 30. haigus, 32. jää omadus, 33. Kull'i bravuurmarss, 34. Eesti suurkäitis, 36. kuulus hiir kinolinalt, 38. Inglismaa dominiion, 39. töötasud, 41. kerge suits.

AUHINNA-SAAJAILE

saadetakse kõik auhinnad välja pühadeks.

TÄNASED AUHINNAD

1. F. MIOMAHDRE — Mängusõduri elulugu
2. J. ORO — Ristsed
3. „...“
4. „...“
5. Pildimapp.

V. Härmik, 13 a.

Misso

L.

Kevadpühiks

Kevadpühad varsti käes, lastel kelgusõit veel moes. Jänesel nüüd palju tööd, rühhib läbi päevad, ööd. Mune värvib hoolega, et siis lapsi rõõmusta.

ÕIENDUS

Eelmises „Opilaslehe“ nr.-s on eksi-korabel ära jäänud kahe autori nimed: Värdi kirjal — Kaaluste Kaalu Vanarooma ja Ära kaeva teisele — A. Tübel Viitnast.

TOIMETUS JA TALITUS: Tartus, Võidu 10. Õ/k. „Koolivara“, telef. 8-29. TALLINNA ABITALITUS: „Kooli-Kooperatiiv“ S.-Karja 19, telef. 456-32. Posti jooksev arve nr. 2188. Vastutav toim.: M. NURMIK. Tegevtoim. ja talitusjuht: E. TONISMÄE. Toim. sekret.: ED. TASA. Väljaandja: TARTUMAA ÕPETAJATE LIIT. „Opilasleht“ ilmub üks kord nädalas. Tellimishind postiga: aastakäik (30 nr.) — kr. 1.50; poolaastakäik (15 nr.) — kr. 0.75; (10 nr.) — kr. 0.50; (5 nr.) — kr. 0.25. Aadressimuutmine 15 s. Kuulutuste hind: Kuulutusküljel — 5 s. mm., tekstis — 10 s. mm., lehe ees ja tekstis teksti kirjaga 15 s. mm.